

Poul Christensen: Jeg vil tilstaa, at jeg angaaende dette Spørgsmaal kan være mere enig med Ordføreren for Forslagsstillerne end med den højtærede Minister. Hvis den ærede Ministers Betragtning var rigtig, vilde det jo næsten være umuligt at komme bort fra disse Afgifter. Jeg hører til det Mindretal, for øvrigt omtrent Halvdelen af Udvalgets Medlemmer, der er med til at indstille Lovforslaget til uforandret Vedtagelse, idet jeg gaar ud fra, at det Krav, der her rejses, rejses, saa vidt jeg kan skønne, med en vis Berettigelse — for ikke at udtrykke mig for stærkt.

Den ærede Finansminister har jo ment det samme tidligere, og Udvalgets Flertal tør jo heller ikke i sin Motivering benægte, at der er sket de bornholmske Arvefæstere Uret. Da de to Rigsdagsmænd for Bornholm stillede dette Forslag, og jeg har set, hvorledes andre have udtalt sig derom, og jeg selv ogsaa har dannet mig det Skøn, at det vilde være en Retfærdighedshandling at gennemføre denne Sag, har det for mig staaet som noget, jeg maatte ønske, at Lovforslaget blev gennemført.

Jeg siger nu ganske vist, at det vil blive meget vanskeligt for Mindretallet at faa Lovforslaget gennemført, da Spørgsmaalet om Dagsordenen jo sikkert først vil komme til Afstemning, og da Mindretallets Medlemmer jo ikke ønske at stemme mod Dagsordenen, men subsidiært endogsaa har tiltraadt denne, for at det kan tage lignende Forhold op til Overvejelse som dem, Lovforslaget omhandler. Det forekommer mig, at vi komme til at staa i en noget mærkelig og i en noget vanskelig Stilling. Jeg kunde have ønsket, at Formanden om muligt kunde lade afstemme over Lovforslaget før over Dagsordenen. Det er muligt, at det er vanskeligt, men det forekommer mig, at Mindretallet, der tæller 7 af Udvalgets 8 Medlemmer, kunde have et vist Krav paa at faa en Afstemning angaaende selve Lovforslaget inden Afstemningen over Dagsordenen, da vi jo, som sagt, næsten ikke kunne stemme mod en Dagsorden, vi selv subsidiært ere gaaede med til at foreslaa.

Jeg skal bringe Ministeren en Tak for hans Udtalelser angaaende Kommissionens Sammensætning. Saa vidt jeg forstod ham, vilde han tage Hensyn til det indkomne Andragende og lade de bornholmske Arvefæstere og de samvirkende Husmandsforeninger paa Bornholm udpege et Par Medlemmer af Kommissionen. Dette, tror jeg, er et godt Princip. Derimod er jeg ikke ganske

enig med den ærede Ordfører, der mente, at ogsaa Repræsentanter for Gaardmændene skulde have Sæde i Kommissionen. Thi det, der er Tale om i dette Lovforslag, er jo ikke om, at Gaardmændene skulde af med deres Arvefæsteafgifter, men der er kun Tale om Husmænd. Jeg finder det derfor ganske naturligt . . . (Afbrydelse) . . ., men der er maaske enkelte Medlemmer, der finde det latterligt og le af, at Husmændene blive repræsenterede i en Kommission, der, som i dette Tilfælde, udelukkende har med deres Sager at gøre.

Jeg henstiller til Formanden, om der ikke var Mulighed for, at Lovforslaget kom til Afstemning før Forslaget om en Kommissions Nedsættelse.

Ordføreren (Blem): Jeg skal overfor den højtærede Finansminister villig indrømme, at der er Forskel paa Skat og privatretlig Afgift, og at Arvefæsteafgift er en privatretlig Afgift. Men jeg mente, at man kunde drage en Analogi her, idet Lovgivningsmagten dog er kommen ind paa det Princip, at man kan gøre gammel Uret god igen, thi dette Lovforslag omfatter jo egentlig kun disse Husmænd, hvis Forgængere ikke kunne siges at have truffet en privatretlig Akkord ved nogen Overenskomst, fordi de ere blevne tvungne ind paa at tage disse 1,700 Tønder Land raa uopdyrkede Lynglodder og tvungne til at tage dem med en Afgift, som er for høj, fordi Regeringens egen Kommission tog fejl af sin Instruks og boniterede denne raa, uopdyrkede Lyngjord, som om den var opdyrket Ager. Det er den Uret, jeg har peget paa, ikke paa Arvefæsteafgiften i Almindelighed.

Lige overfor det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen), der talte om, at der ikke maatte sidde Gaardmænd i Kommissionen, skal jeg beklage, at det ærede Medlem har sat sig saa daarligt ind i Forslaget, at han ikke kendte bedre til de bornholmske Arvefæsteafgifter. Han vilde kunne se af den Beretning, som er afgiven i Fjor, og Betænkningen i Aar, at det her drejer sig om ikke mere end 45 Tdr. Hartkorn, hvoraf der ydes 913 Tdr. Havre, men den foreslaaede Kommission skal jo behandle alle Arvefæsteafgifter paa Bornholm, der omfatte 598 Tdr. Hartkorn, der give $3,213\frac{7}{8}$ Tdr. Havre, 2,724 Pund Smør, en Snes Kroner i rede Penge og $70\frac{1}{2}$ Td. Byg, saaledes at alle disse Arvefæsteafgifter derovre tilsammen andrage et Beløb af 26,000 Kr., hvorimod disse raa tillagte